

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24CoP/68/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2512212380
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 09. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Magdaléna Krajčovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2013:2512212380.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a členov senátu: JUDr. Ľubica Spálová a JUDr. Andrea Dudášová, v právnej veci navrhovateľky: E. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXX, t.č. A. XXX, proti odporcovi: Mgr. A. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXX, o zvýšenie výživného na plnoletú navrhovateľku, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Piešťany zo dňa 29. januára 2013, č.k. 12P/143/2012-46, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **m e n í** tak, že vyživovaciu povinnosť odporcu k navrhovateľke **z v y š u j e** zo sumy 100,- Eur na 130,- Eur mesačne od 03.10.2012, ktoré výživné je odporca povinný platiť navrhovateľke vždy do 15. dňa v mesiaci. Vo zvyšku súd návrh zamietla.

Týmto **s a m e n í** predchádzajúci rozsudok Okresného súdu Piešťany, č.k. 10C/12/2009-75 zo dňa 03.05.2010 v časti výživného pre navrhovateľku.

Nedoplatok na zročnom výživnom z titulu jeho zvýšenia za obdobie od 03.10.2012 do 03.08.2013 vo výške 328,06 Eur, súd **p o v o ľ u j e** odporcovi zaplatiť v mesačných splátkach po 20,- Eur mesačne spolu s bežným výživným, s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozsudku k rukám navrhovateľky s tým, že nezaplatenie jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

Súd odporcovi náhradu trov konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľky doručený súdu prvého stupňa 03.10.2012, ktorým sa navrhovateľka domáhala zvýšenia výživného od odporcu, ktorý je jej otcom zo sumy 100,- Eur mesačne na sumu 400,- Eur mesačne s odôvodnením, že začala študovať prvý ročník vysokej školy v dôsledku čoho sa zvýšili jej náklady. Rozhodnutie súd prvého stupňa odôvodnil s použitím § 62 ods. 1, 2, 5 Zákona o rodine ako aj § 78 ods. 1 Zákona o rodine a vecne tým, že súd skúmal, či od poslednej úpravy výživného došlo podstatnej zmeny pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu rozhodnutia súdu o výške výživného odporcu na navrhovateľku. Z vykonaného dokazovania má súd za to, že na strane účastníkov od posledného rozhodovania o výživnom k podstatnej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zvýšenie výživného nedošlo. Navrhovateľka v čase predchádzajúcej úpravy výživného študovala na strednej škole v Piešťanoch, v súčasnosti síce študuje na VŠ v Trnave, avšak do školy dochádza 3 dni v týždni, býva v spoločnej domácnosti s matkou. Pokiaľ ide o výdavky navrhovateľky súvisiace so zubným strojčekom, v danom prípade nejde o výdavky, ktoré by musela navrhovateľka vynakladať pravidelne každý mesiac, avšak aj po ich zohľadnení je súd toho názoru, že doposiaľ určené výživné odporcu v sume 100,- Eur mesačne, umožňuje tieto výdavky pokryť, nakoľko

vyživovaciu povinnosť k navrhovateľke má naďalej aj jej matka. Na strane odporcu od predchádzajúcej úpravy výživného taktiež nedošlo k podstatnej zmene pomerov. V čase predchádzajúcej úpravy pracoval s priemerným čistým mesačným príjmom 950,- Eur, mal dve vyživovacie povinnosti - k navrhovateľke a jej sestre A.. V súčasnosti odporca pracuje s priemerným čistým mesačným zárobkom 914,50 Eur, žije v rodinnom dome, za bývanie platí výdavky, ako sú špecifikované vyššie. Rozsudkom Okresného súdu Piešťany, č.k. 11P/54/2010-177 zo dňa 13.02.2012 mu bola zvýšená vyživovacia povinnosť na sestru navrhovateľky na sumu 130,- Eur mesačne; uvedený rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 21.03.2012. Odporca zároveň dňa 13.07.2012 vyplatil matke navrhovateľky titulom vyporiadania BSM sumu 25.000,- Eur, z ktorej teda matka navrhovateľky má možnosť pokryť i prípadné zvýšené výdavky na navrhovateľku. Na vyplatenie uvedenej sumy si odporca zobral úver, ktorý v súčasnosti spláca po 171,20 Eur mesačne. Odporca má v súčasnosti stanovenú vyživovaciu povinnosť na dve deti v sume 230,- Eur (na dcéru A., nar. XX.XX.XXXX v sume 130,- Eur a na navrhovateľku 100,- Eur). Priemerný čistý mesačný príjem odporcu predstavuje sumu 914,50 Eur, z ktorého 25% predstavuje 228,63 Eur. S poukazom na uvedené skutočnosti súd návrh navrhovateľky ako neďôvodný zamietol. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 150 O.s.p. a žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania, nakoľko medzi účastníkmi ide o rodinnoprávny vzťah dcéry a otca, a aj prípadnú náhradu trov konania by musela odporcovi hradiť navrhovateľka, ktorá je sama výživou na neho odkázaná.

Proti tomuto rozsudku podala odvolanie navrhovateľka, poukazujúc na to, že od poslednej úpravy výživného došlo k podstatnej zmene pomerov a zvýšili sa jej výdavky spojené so štúdiom na vysokej škole Filozofickej fakulte UCM. Od času kedy žije so svojou matkou a sestrou A. sa odporca o nich vôbec nezaujíma, vôbec ich nekontaktuje a ničím iným ako výživným im neprispieva. Matka aj napriek tomu, že má minimálny príjem sa o nich stará po všetkých stránkach v rámci jej možností. Vzhľadom aj na tieto skutočnosti uvažuje o predčasnom ukončení štúdia a taktó jej byť nápomocnou a zabezpečiť pre nich dôstojný život. Toto považuje však za krajnú možnosť aj z pohľadu jej života a možnosti nájsť si primerané zamestnanie. Jej snom je však školu riadne ukončiť. Po výzve súdu na odstránenie väd podaného odvolania navrhovateľka súdu písomným podaním oznámila, že na odvolaní v plnom rozsahu trvá, pričom už uviedla všetky relevantné skutočnosti, ktoré súd nebral do úvahy. Súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí vôbec nebral do úvahy skutkový stav zmeny, ktorá nastala a na základe ktorej podala odvolanie. Navrhla, aby Okresný súd Piešťany svoje rozhodnutie o zamietnutí návrhu na zvýšenie výživného prehodnotil a v prípade nevyhovenia, postúpil jej odvolanie súdu vyššieho stupňa.

Odporca odvolanie nepodal, k doručenému odvolaniu podal písomné vyjadrenie a poukázal na to, že od poslednej úpravy výživného nedošlo k žiadnej podstatnej zmene, ktorá by odôvodňovala zmenu rozhodnutia súdu o výške výživného pre navrhovateľku, tým, že začala navštevovať vysokú školu v Trnave. Jemu od 01.05.2003 dochádza k zníženiu služobného príjmu z vymeriavacieho základu z 5% na 7% čo činí 24,40 Eur mesačne z dôvodu zvýšenia platenia poisťného na sociálne zabezpečenie policajtov. Vyživovaciu povinnosť voči navrhovateľke k dcére A. riadne plní podľa rozhodnutia Okresného súdu Piešťany, č.k. 10P/12/2009 zo dňa 19.04.2010 a č.k. 11P/54/2010 zo dňa 03.02.2012. Aj napriek tomu jeho dcéry prerušili s ním akýkoľvek kontakt a on ich nemá kde navštevovať z dôvodu ich pobytu u priateľa ich matky v novostavbe rodinného domu v Obci A.. Pri náhodnom stretnutí sa s dcérami v meste sa mu tieto otočia chrbtom, neodzdravia a snažia sa mu vyhnúť čo i len pohľadom. Zabudli na to, že je ich otcem, o ktoré sa 17 rokov riadne staral. Ide o dospelé deti, ženy, ktoré vyrastali v dome, kde býva, avšak neprejavili a neprejavujú záujem o jeho osobu žiadnym spôsobom, teda ani návštevou. Od rozvodu sa o ne riadne zaujímal, aj tak, že sa o nich informoval cestou ich triednych učiteľov. Obe boli súdom zverené matke do výchovy, ktorá podľa jeho názoru nezvláda dostatočne túto výchovu, zanedbáva ich v tom, že dcére A. umožňuje s obľubou navštevovať zábavné podniky v Piešťanoch a preto dosahuje veľmi slabé študijné výsledky a bolo by mu veľmi ľúto, keby aj navrhovateľka E. práve kvôli zlej finančnej situácii musela zanechať štúdium na vysokej škole. Zdôraznil, že preto, aby matka mohla pre nich zabezpečiť dôstojný život aj napriek tomu, že má minimálny príjem, vyplatil jej 13.07.2012 25.000,- Eur, z ktorých by mohla pokryť prípadne zvýšené výdavky na navrhovateľku, nakoľko vyživovaciu povinnosť voči nim má aj matka. Na vyplatenie matky navrhovateľky si zobral úver, ktorý v súčasnosti spláca 161,53 Eur mesačne. Opätovne zdôraznil a poukázal na svoju zlú finančnú situáciu, ktorú v priebehu konania zdokladoval. Má zamestnanie, ktoré mu neumožňuje finančne si privyrobiť a je odkázaný len na mesačný služobný príjem. Poukázal aj na to, že navrhovateľka vo svojom písomnom odvolaní neuvádza žiadne konkrétne skutočnosti, ktorými by mohol zaujať konkrétne stanovisko. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má základné zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ proti rozsudku použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. d) a f) O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 212 ods. 2 písm. a) v spojení s § 81 ods. 1 O.s.p.), a po uskutočnení odvolacieho pojednávania, na ktorom zopakoval a doplnil dokazovanie, dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky je len čiastočne dôvodné.

Súd návrh navrhovateľky na výsluch jej matky ako svedka nevykonal, považujúc ho za nadbytočný, keď navrhovateľka je plnoletá a pre rozhodnutie potrebné, súd zistil z výsluchu účastníkov a z listinných dôkazov.

Podľa § 62 ods. 1, 2, 3, 4 a 5 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia pritom prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý z rodičov bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť si svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Výživné má pritom prednosť pred inými výdavkami rodičov a pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine).

Výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu (§ 76 ods. 1 Zákona o rodine).

Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje, možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

V zmysle § 78 ods. 1 a 3 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného na maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

Podľa § 163 ods. 1 O.s.p. rozsudok odsudzujúci na plnenie v budúcnosti zročných dávok alebo na plnenie v splátkach možno zmeniť ak sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie dávok alebo splátok. Zmena rozsudku je prípustná od času, keď došlo k zmene pomerov.

Pri rozhodovaní o zmene výživného v zmysle citovaných ustanovení zákona je nevyhnutné previesť porovnanie okolností dôležitých pre určovanie výživného tak v dobe skoršieho ako i nového rozhodovania a to na základe spoľahlivých a úplných výsledkov dokazovania. Je pritom potrebné prihliadnuť ku všetkým okolnostiam, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného, ak sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia predchádzajúceho rozsudku. Zmena pomerov pritom môže byť odôvodnená buď subjektívne okolnosťami na strane povinného, resp. oprávneného, alebo objektívne napríklad vývojom životných

nákladov. V zmysle valorizačnej klauzuly obsiahnutej v § 78 ods. 3 už vývoj životných nákladov je objektívnou okolnosťou, ktorá sama osebe môže odôvodniť zmenu výšky výživného. Zmena výšky výživného je pritom možná najskôr od času, keď došlo k zmene pomerov.

Z rozsudku Okresného súdu Piešťany zo dňa 19.04.2010, č.k. 10C/12/2009-75, ktorý nadobudol právoplatnosť dňom 03.05.2010 bolo zistené, že týmto rozsudkom bola navrhovateľka na čas po rozvode zverená do osobnej starostlivosti matky, obdobne ako aj jej mladšia dcéra Romana. Výživné zo strany odporcu bolo určené pre navrhovateľku aj jej sestru rovnako sumou po 100,- Eur mesačne. Zárobok matky navrhovateľky v čase tohto rozhodnutia podľa obsahu spisu predstavoval 307,35 Eur a zárobok odporcu 970,93 Eur. Rozsudok podrobnejšie odôvodnenie neobsahuje, nakoľko rodičia sa po jeho vyhlásení vzdali práva na odvolanie. Rozsudkom Okresného súdu Piešťany, sp. zn. 11P/54/2010-177 zo dňa 13.02.2010 súd zvýšil výživné pre mal. A. zo sumy 100,- Eur na 130,- Eur mesačne s účinnosťou od 01.09.2010 v súvislosti s prechodom na strednú školu a návrh na zvýšenie výživného pre ešte v tom čase maloletú E. zamietol, nakoľko u nej nedošlo k podstatnej zmene pomerov. V čase tohto rozhodovania súdu, matka detí mala priemerný zárobok 350,- Eur a otec mal zárobok 950,- Eur mesačne. Ani jeden z rodičov inú vyživovaciu povinnosť nemal.

Navrhovateľka na odvolacom pojednávaní zotrvala na odvolaní aj na návrhu v plnom rozsahu, lebo jej náklady sa skutočne od poslednej úpravy výživného zvýšili. V súčasnosti je študentkou 2. ročníka na vysokej škole, pričom rozvrh na tento školský rok ešte nemá. Je pravdou, že v minulom školskom roku v letnom semestri chodila do školy len trikrát, ale v druhom semestri to bolo niekedy do týždňa aj päťkrát. Doprava ju denne stojí 2,- Eurá. Jej bežné výdavky sa oproti času, keď bola stredoškôľčkou podstatne zvýšili predovšetkým nákupom učebníc, skrípt a ostatných učebných pomôcok a na ďalšie nevyhnutné životné potreby. Výdavky so zubným strojčekom má také, že strojček jej síce dali dole za čo musela matka zaplatiť zhruba 200,- Eur a teraz chodí pravidelne šesťmesačne na ošetrovanie, resp. na kontroly s čím sú tiež mimoriadne výdavky. Okrem toho v minulom roku mala aj zdravotné problémy, keď mala zápal obličky. Čo sa týka jej bežných potrieb tieto zabezpečuje jej matka, dostáva od nej vreckové 10,- až 15,- Eur na mesiac. Bývanie a stravu má tiež zabezpečenú u nej, pričom keď je v škole tak sa stravuje v školskej jedálni na jedálny lístok v cene 1,90 Eur. Bývajú v rodinnom dome, ktorý patrí priateľovi jej matky v A.. Čo sa týka najzákladnejších potrieb, ktoré potrebuje v rámci hygienických potrieb tieto predstavujú veci v hodnote približne 30,- Eur.

Odporca zotrval na svojom písomnom vyjadrení a prednesoch počas konania, ktorých podrobne popísal svoju súčasnú situáciu, z ktorej je zrejmé, že za daných okolností nie je schopný prispievať vyššie výživné ako má určené. Poukazoval na predpoklad zníženia jeho zárobku, čo sa už stalo skutočnosťou a doložil potvrdenie o svojej mzde, z čoho je zrejmé, že v súčasnosti napr. v júni dosiahol zárobok len vo výške 902,36 Eur. Bol by ochotný pomôcť navrhovateľke iným spôsobom než ako je zvýšenie výživného napr. poskytnutím bývania a hradením bežných potrieb, čo však nie je možné vzhľadom na okolnosti za akých došlo k ich rozchodu s jej matkou. Predložil potvrdenie o mzde ako aj potvrdenie Z. R., z ktorého je zrejmé, že sa dostáva do debetu na svojom bežnom účte. Od začiatku roka prečerpal každý mesiac zhruba 100,- Eur, takže celkovo 500,- Eur.

Vykonaným dokazovaním bolo teda preukázané, že od obdobia predchádzajúcej úpravy došlo k podstatným zmenám pomerov. Predovšetkým za obdobie troch rokov, od predchádzajúcej úpravy navrhovateľka dospela, v jej osobe ide o mladú ženu - študentku, ktorá má svoje odôvodnené potreby, ale nemá žiadny príjem. Z potvrdenia UCM vyplýva, že jej nebolo priznané štipendium.

Pomery na strane rodičov otca za obdobie od predchádzajúcej úpravy podľa výsledkov vykonaného dokazovania sa podstatne nezmenili. Matka, s ktorou navrhovateľka žije a býva má priemerný mesačný príjem 437,- Eur. Matka s deťmi býva v rodinnom dome patriacom matkinmu priateľovi v A.. Podľa zistenia priemerný čistý mesačný príjem odporcu za rok 2013 predstavuje 904,88 Eur. Žije sám v rodinnom dome, ktorý patril do ich bezpodielového spoluvlastníctva s matkou navrhovateľky. Je zaťažený úverom, ktorý čerpal na vyplatenie manželky z BSM v sume 25.000,- Eur, ktorý úver spláca v splátkach po 161,53 Eur. Obaja rodičia majú rovnako vyživovaciu povinnosť okrem navrhovateľky i staršej dcéry A., na ktorú odporca má určené výživné 130,- Eur mesačne.

Zohľadniac všetky vyššie uvedené a preukázané zmeny pomerov, odvolací súd dospel k záveru, že boli splnené podmienky na zvýšenie výživného odporcu voči navrhovateľke, i keď nie v rozsahu, ako o to žiadala návrhom, keďže suma 400,- Eur, nezodpovedá preukázaným pomerom otca. Za primerané potom jednak potrebám navrhovateľky a na druhej strane možnostiam a schopnostiam a majetkovým pomerom jej rodičov, s prihliadnutím na to, že títo majú i ďalšiu vyživovaciu povinnosť voči dcére A., odvolací súd považoval zvýšenie výživného z pôvodnej sumy 100,- Eur na sumu 130,- Eur mesačne za primerané a v ostatnej časti návrh ako bezdôvodný zamietol. Výživné v takejto výške spolu s prídavkami na dieťa a primeraným výživným zo strany matky, umožní uspokojiť základné potreby navrhovateľky a na druhej strane jeho zaplatenie zrejme neohrozí uspokojovanie základných potrieb odporcu. Výživné spolu pre obe dcéry od odporcu bude predstavovať cca 30% z jeho príjmu, čo je v súlade so zaužívanou súdnou praxou. Výživné na takejto hornej hranici je v danom prípade primerané, keď navrhovateľka je študentkou vysokej školy a predpoklad jeho úpravy je už málo pravdepodobný.

Súd zvýšil vyživovaciu povinnosť odporcu od dňa 03.10.2012, tzn. od dňa podania návrhu navrhovateľkou, kedy už boli splnené podmienky na zvýšenie výživného s prihliadnutím na vyššie uvedené a konštatovanú najpodstatnejšiu zmenu pomerov, ktorá nastala pribudnutím veku a zvýšením výdavkov spojených so štúdiom navrhovateľky na vysokej škole.

Spätným zvýšením výživného vznikol otcovi maloletej nedoplatok na výživnom. Otec si vyživovaciu povinnosť plní len v rozsahu podľa predchádzajúceho rozhodnutia a tým mu vznikol na výživnom dlh a to za október 2012 (za 29 dní: 28,06 Eur + za obdobie november 2012 - 31.08.2013, t.j. 10 mesiacov, každý mesiac dlh 30,- Eur, t.j. 10 x 30,- Eur je 300,- Eur, tzn. spolu nedoplatok vo výške 328,06 Eur). S prihliadnutím na výšku nedoplatku, bežné výživné a možnosti otca, odvolací súd s použitím § 160 ods. 1 O.s.p. povolil tento dlh otcovi uhradiť v mesačných splátkach po 20,- Eur spolu s bežným výživným. Ak by otec niektorú zo splátok včas neuhradil, omeškanie s plnením jednej splátky by malo za následok zročnosť celého plnenia (§ 160 ods. 1 O.s.p.).

O trovách konania bolo rozhodnuté tak, že prevažne úspešnému odporcovi súd náhradu trov konania podľa § 142 ods. 2 v spojení s ust. § 150 O.s.p. v odvolacom konaní s použitím ust. § 224 ods. 1 O.s.p. nepriznal. Súd prihliadol na to, že predmetom konania je výživné pre plnoletú dcéru od odporcu ako aj na to, že odporca si náhradu trov konania neuplatnil a ani z obsahu spisu mu žiadne nevyplývajú.

Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.